

ANALIZA GOSPODARKI LEŚNEJ ZA OKRES
OBOWIĄZYWANIA DOTYCHCZASOWEGO PLANU
URZĄDZENIA LASU 01. 01. 2013 - 31. 12. 2022
W NADLEŚNICTWIE CIERPISZEWO

REFERAT NADLEŚNICZEGO NADLEŚNICTWA CIERPISZEWO
NA NARADĘ TECHNICZNO-GOSPODARCZĄ

Cierpice, dnia 16 sierpnia 2022 r.
31 styczeń 2022 roku weryfikacja o wykonanie w 2022 roku.

Spis treści

Położenie Nadleśnictwa Cierpiszewo	4
1 Zmiany w stanie posiadania	7
2 Realizacja zaplanowanych zadań gospodarczych za ubiegłe dziesięciolecie	11
2.1 Cięcia rębne i pielęgnacyjne	11
2.1.1 Użytkowanie rębne	16
2.1.2. Użytkowanie przedrębne	16
2.2 Hodowla lasu	17

2.3 Ocena odnowień podokapowych oraz upraw i młodników po rębniach złożonych (Tabela XII).....	20
3 Oceny wpływu wykonanych zabiegów gospodarczych na stan lasu.....	21
3.1 Wielkość zasobów drzewnych według najważniejszych gatunków drzew w obrębie.....	21
Tabela 8. Zmiany w zasobach drzewnych w ostatnim 10- leciu.....	21
3.2 Jakość upraw i młodników, zgodność z siedliskami leśnymi (Tabela XI).....	22
3.3 Stan zdrowotny i sanitarny lasu.....	23
4 Rozmiar wykonanych prac zalesieniowych.....	23
5 Rozmiar szkód w lasach spowodowanych przez czynniki biotyczne,.....	23
abiotyczne i antropogeniczne	23
5.1 Szkody powodowane przez zwierzyńę w roku taksacji	23
5.2 Pożary	26
5.4 Zanieczyszczenia środowiska.....	29
5.5 Czynniki klimatyczne	29
6 Podstawowe wyniki zakresu użytkowania ubocznego oraz gospodarki.....	30
łowieckiej	30
6.1 Pozyskanie choinek	30
6.2 Gospodarka łowiecka na terenie Nadleśnictwa Cierpiszewo	30
7 Ocena realizacji programu ochrony przyrody oraz wykonania zadań wynikających z planów ochrony dla obiektów, dla których takie plany zostały zatwierdzone.....	33
7.1 Obszary Chronionego Krajobrazu	33
7.1.1 Obszar Chronionego Krajobrazu Wydmowy na południe od Torunia.....	33
7.1.2 Obszar Chronionego Krajobrazu Wydm Kotliny Toruńsko-Bydgoskiej – część wschodnia i zachodnia.....	34
7.2 Obszary Natura 2000	34
7.2.1 Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków Dolina Dolnej Wisły.....	34
7.2.2 Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Dybowska Dolina Wisły.....	34

7.2.3	Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Leniec w Chorągiewce	35
7.3	Pomniki przyrody	35
7.6	Użytki ekologiczne	36
7.7	Strefy ochrony ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania	39
7.8	Siedliska przyrodnicze.....	39
8.	Stan infrastruktury leśnej.....	40
8.1	Gospodarka nieruchomościami	40
8.2	Działalność inwestycyjno-remontowa	40
9.1	Gospodarka nieruchomościami	43
9.2	Działalność inwestycyjno–remontowa.....	43

Położenie Nadleśnictwa Cierpiszewo

Nadleśnictwo Cierpiszewo stanowi jedną z 27 jednostek zarządzanych przez Regionalną Dyрекję Lasów Państwowych w Toruniu. Nadleśnictwo Cierpiszewo sąsiaduje od strony północnej (przez rzekę Wisłę) z Nadleśnictwem Toruń, od strony wschodniej i południowej z Nadleśnictwem Gniewkowo, od strony zachodniej z Nadleśnictwem Solec Kujawski.

Ryc.1. Położenie Nadleśnictwa Cierpiszewo na tle Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Toruniu

Nadleśnictwo Cierpiszewo w całości znajduje się na terenie województwa kujawsko-pomorskiego na terenie 3 powiatów:

- Powiat bydgoski – 5300,1389 ha
- Powiat toruński – 7373,1760 ha
- Powiat inowrocławski - 1354,5014 ha

oraz 3 gmin:

- Rojewo – 1354,5014,ha
- Solec Kujawski – 5300,1389 ha
- Wielka Nieszawka – 7373,1760 ha

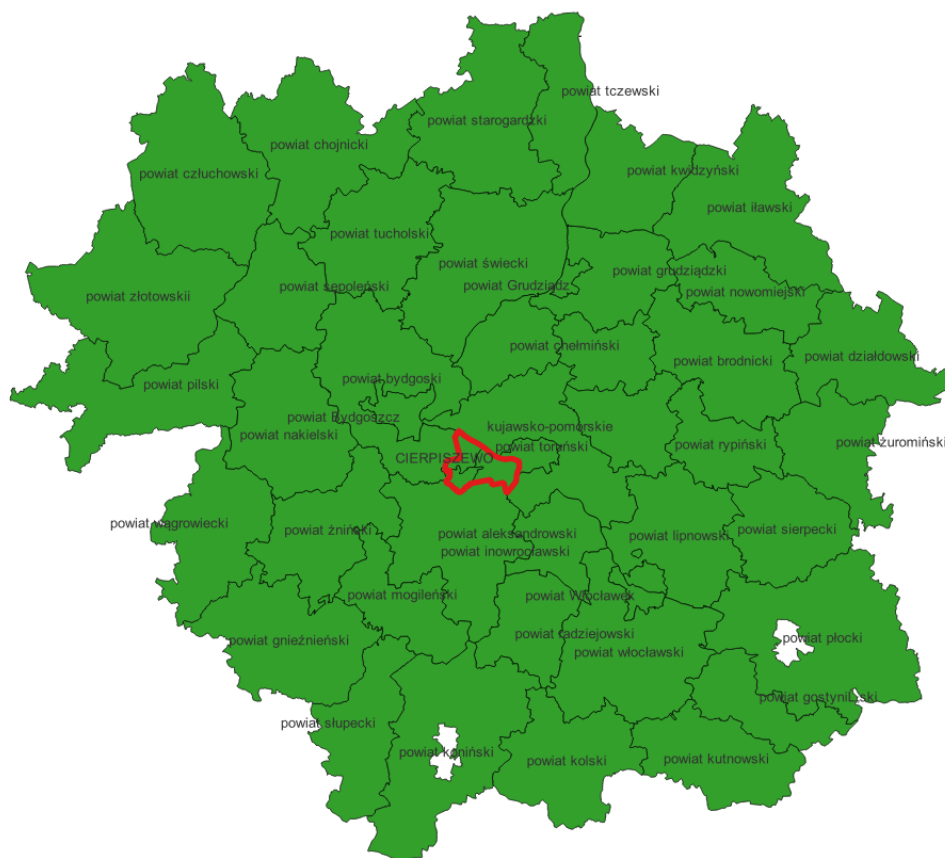
Ryc.2. Położenie Nadleśnictwa Cierpiszewo na tle województwa kujawsko-pomorskiego

Ryc. 3. Podział Nadleśnictwa Cierpiszewo na gminy

Ryc.4. Podział Nadleśnictwa Cierpiszewo na powiaty

Wg stanu na 1 stycznia 2022 roku w skład Nadleśnictwa Cierpiszewo wchodzi dwa obręby leśne o nazwach Cierpiszewo i Zawiszyn, po 4 leśnictwa w każdym obrębie w tym (w obrębie Zawiszyn) leśnictwo ze szkółką leśną Osiek.

Lasy Nadleśnictwa Cierpiszewo położone są w III krainie przyrodniczo-leśnej Wielkopolsko-Pomorskiej, w dzielnicy 5 Kotliny Toruńsko-Płockiej i mezoregionie Kotliny Toruńsko-Płockiej.

Nadleśnictwo sprawuje nadzór nad lasami niestanowiącymi własności Skarbu Państwa i posiada zawarte ze starostami umowy na prowadzenie nadzoru nad gospodarką leśną (Starostwo bydgoskie 27,60 ha, Starostwo inowrocławskie 112,34 ha oraz Starostwo toruńskie 111,00 ha).

1 Zmiany w stanie posiadania

W okresie obowiązywania Planu Urządzenia Lasu na lata 2013 – 2022 miały miejsce zmiany powierzchniowe, które przedstawiono w Tabeli nr 1.

Ogółem powierzchnia Nadleśnictwa Cierpiszewo w ciągu 10 lat zwiększyła się o 8,5356 ha. Do rozliczeń zmian w stanie posiadania przyjęto powierzchnię początkową 14019,2813 (cztery miejsca po przecinku). Zwiększenie powierzchni nadleśnictwa związane jest głównie z przejściem gruntów od Gminy Rojewo oraz zamianami gruntów z Gminą Wielka Nieszawka. Te działania nadleśnictwa zyskało w zarządzie kilka ważnych dróg, które służą na co dzień gospodarce leśnej.

Stan na 10.08.2022 r. wg bazy SILP:

Lp.	Obręb	Powierzchnia gruntów leśnych (ha)	Powierzchnia nieleśna (ha)	Powierzchnia ogółem (ha)
1.	Cierpiszewo	7305,1241	68,2738	7373,3979
2.	Zawiszyn	6500,122	154,5183	6654,6403
Razem		13805,2461	222,7921	14028,0382

Stan początkowy na 1.01.2013 r. wg Planu Urządzenia Lasu na lata 2013-2022:

Lp.	Obręb	Powierzchnia gruntów leśnych (ha)	Powierzchnia nieleśna (ha)	Powierzchnia ogółem (ha)
1.	Cierpiszewo	7305,3720	68,0933	7373,4653
2.	Zawiszyn	6490,2623	155,5537	6645,8160
Razem		13795,6343	223,6470	14019,2813

Na początku okresu rozliczeniowego Nadleśnictwo Cierpiszewo posiadało grunty nieleśne będące we współwłasności o powierzchni 0,4502 ha. Obecnie Nadleśnictwo posiada jedną działkę pozostającą we współwłasności z osobami fizycznymi o powierzchni 0,2219 ha. Powierzchnia gruntów pozostających we współwłasnościach zmniejszyła się na skutek sprzedaży lokali mieszkalnych wraz z gruntami na podstawie art. 40a ustawy z dnia z dnia 28 września 1991 r.

Tabela 1. Zmiany, jakie nastąpiły w stanie posiadania gruntów zarządzanych przez Nadleśnictwo Cierpiszewo w okresie od 1.01.2013 r. do 31.12.2022 r.

Stan bilansu powierzchni	Powierzchnia wg rodzaju użytku gruntowego (ha)								Bilans powierzchni
	Ls	Lz	R	W	E	Tr	B	N	(ha)
Powierzchnia wg stanu na 1.01.2013 r.	13795,6343	9,2862	181,366	0,00	26,3199	0,00	1,3216	5,3527	14019,2813
Przekazanie gruntu na podstawie: Protokołu zdawczo-odbiorczego z dnia 28.10.2015 Protokołu zdawczo - odbiorczego z dnia 07.03.2016. r. Protokół zdawczo-odbiorczy z dnia 17.06.2016r. Protokół zdawczo- odbiorczy z dnia 30.07.2021 r	+8,1880		+2,0395				+0,2997	+0,3500	
Przekazanie gruntów na podstawie ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 roku o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (Decyzja Starosty Toruńskiego nr ABA.6740.8.67.2017.LK z dnia 22.10.2019 Decyzja Starosty Toruńskiego Decyzja Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego	-0,5731								

Aktualizacja danych ewidencyjnych (zmiana użytku)	+3,1357 +0,9201	-3,1357 -0,9201 -4,7594	+4,7594						
Przekazanie gruntu na podstawie art. 36 ustawy o lasach Decyzja Starosty Inowrocławskiego z dnia 09.05.2016	+0,3968		+0,1004						
Przekazanie gruntu na podstawie art. 74 ustawy o lasach Repertorium A 1052/2015 z dnia 14.05.2015	+1,2252		+0,1900						
Sprzedaż na podstawie art.40a ustawy o lasach akt Repertorium A numer 4706/2012 z dnia 22.10.2012 Repertorium A numer 4700/2012 z dnia 22.10.2012 Repertorium A numer 4139/2012 z dnia 03.09.2012 Repertorium A numer 4694/2012 z dnia 22.10.2012 Repertorium A numer 3218/202 z dnia 06.07.2012 Repertorium A numer 5668/2012 z dnia 20.12.2012 Repertorium A numer 3206/2012 z dnia 06.07.2012 Repertorium A numer 3212/2012 z dnia 06.07.2012 Repertorium A numer 3200/2012 z dnia 06.07.2012 Repertorium A numer 3224/2012 z dnia 06.07.2012	-3,6803								
Powierzchnia wg stanu na 10.08.2022 rok	13805,2467	0,4710	188,4553	0,00	26,3199	0,00	1,6213	5,7027	14027,8169

2 Realizacja zaplanowanych zadań gospodarczych za ubiegłe dziesięciolecie

2.1 Cięcia rębne i pielęgnacyjne

Tabela 2. Zestawienie pozyskanego drewna za ubiegły okres według kategorii cięć i porównanie z etatem (tabela IX)

Rok kalendarzowy	Użytki										
	rębne				przedrębne						ogółem
	ha	m3	przygodne m3	razem m3	czyszczenia		trzebieże		przygodne	razem	
					ha	m3	ha	m3			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
wykonanie za ubiegły okres według lat											
2013	119,41	30391,68	445,68	30837,36	1,81	4,19	909,96	16606,83	9815,50	26426,52	57263,88
2014	118,34	25817,55	184,98	26002,53	10,89	35,70	1117,46	27748,51	2227,12	30011,33	56013,86
2015	121,33	28268,02	120,57	28388,59	21,89	151,45	935,59	25788,25	1695,60	27635,30	56023,89
2016	107,50	27629,05	406,82	28035,87	18,72	131,37	951,99	23092,42	4498,62	27722,41	55758,28
2017	104,81	27025,38	363,10	27388,48	8,62	57,35	966,63	24886,50	3574,29	28518,14	55906,62
2018	90,62	21103,51	93,00	21196,51	26,16	145,61	1045,99	27723,71	1764,72	29634,04	50830,55
2019	82,03	22491,54	168,40	22659,94	22,90	98,09	976,76	27620,58	1660,38	29379,05	52038,99
2020	115,95	27683,25	122,47	27805,72	28,73	202,84	788,15	22823,40	3914,29	26940,53	54746,25
2021	114,11	28435,02	63,60	28498,62	22,72	462,74	754,50	26711,01	819,60	27993,35	56491,97
2022	27,60	5034	229	5263	27,83	123	1859,35	55649	5299	61071	66334
Razem	1001,7	243879	2197,62	246076,62	190,27	1412,34	10520,74	278650,21	35269,12	315331,67	561408,29
Etat PUL 2013 - 2022	1194,04	290059	-	290059	166,81	289	10524,8	271060	-	271349	561408
% wykonania	83,89	84,08		84,84	114,06	488,70	99,96	102,80		116,21	100,00

Tabela 2a. Zestawienie pozyskanego drewna za ubiegły okres według kategorii cięć i porównanie z etatem – obręb Cierpiszewo

Rok kalendarzowy	Użytki										
	rębne				przedrębne						ogółem
	ha	m3	przygodne m3	razem m3	czyszczenia		trzebieże		przygodne	razem	
					ha	m3	ha	m3			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
wykonanie za ubiegły okres według lat											
2013	69,42	18479,37	15,71	18495,08	0	0	394,39	6133,69	352,07	6485,76	24980,84
2014	67,11	15025,79	143,46	15169,25	0	0	620,98	13646,40	550,58	14196,98	29366,23
2015	58,71	15491,77	67,63	15559,40	10,20	74,75	507,64	12597,61	520,71	13193,07	28752,47
2016	50,75	14289,01	33,66	14322,67	11,24	45,90	565,84	11602,82	711,00	12359,72	26682,39
2017	63,23	16833,34	334,91	17168,25	3,39	2,29	538,57	12135,81	1789,67	13927,77	31096,02
2018	56,51	12142,03	75,61	12217,64	20,15	41,25	573,40	13679,53	630,58	14351,36	26569,00
2019	41,81	11461,81	162,96	11624,77	16,85	12,96	559,00	13069,66	608,32	13690,94	25315,71
2020	52,42	14136,88	105,99	14242,87	3,69	5,41	491,26	12174,98	842,50	13022,89	27265,76
2021	57,80	15773,19	59,56	15832,75	11,90	28,50	376,01	12582,83	299,58	12910,91	28743,66
2022	15,04	2783	136	2919	24,03	86	1092,38	24709	2612	27407	30326
Razem	532,80	136416,19	1135,49	137551,68	101,45	297,06	5719,47	132332,33	8917,01	141546,40	279098,08
Etat PUL 2013 - 2022	614,87	158255	-	158255	99,88	146	5674,86	138448	-	138594	296849
% wykonania	86,65	86,20		86,92	101,57	203,47	100,79	95,58		102,13	94,02

Tabela 2b. Zestawienie pozyskanego drewna za ubiegły okres według kategorii cięć i porównanie z etatem – obręb Zawiszyn

Rok kalendarzowy	Użytki										
	rębne				przedrębne						ogółem
	ha	m3	przygodne m3	razem m3	czyszczenia		trzebieże		przygodne	razem	
					ha	m3	ha	m3			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
wykonanie za ubiegły okres według lat											
2013	49,99	11912,31	429,97	12342,28	1,81	4,19	515,57	10473,14	9463,43	19940,76	32283,04
2014	51,23	10791,76	41,52	10833,28	10,89	35,70	496,48	14102,11	1676,54	15814,35	26647,63
2015	62,62	12776,25	52,94	12829,19	11,69	76,70	427,95	13190,64	1174,89	14442,23	27271,42
2016	56,75	13340,04	373,16	13713,20	7,48	85,47	386,15	11489,60	3787,62	15362,69	29075,89
2017	41,58	10192,04	28,19	10220,23	5,23	55,06	428,06	12750,69	1784,62	14590,37	24810,60
2018	34,11	8961,48	17,39	8978,87	6,01	104,36	472,59	14044,18	1134,14	15282,68	24261,55
2019	40,22	11029,73	5,44	11035,17	6,05	85,13	417,76	14550,92	1052,06	15688,11	26723,28
2020	63,53	13546,37	16,48	13562,85	25,04	197,43	296,89	10648,42	3071,79	13917,64	27480,49
2021	56,31	12661,83	4,04	12665,87	10,82	434,24	378,49	14128,18	520,02	15082,44	27748,31
2022	12,56	2251	93	2344	3,80	37	981,33	30940	2687	33664	36008
Razem	468,9	107462,81	1062,13	108524,94	88,82	1115,28	4801,27	146317,88	26352,11	173785,27	282310,21
Etat PUL 2013 - 2022	579,17	131804	-	131804	66,93	143	4849,94	132612	-	132755	264559
% wykonania	80,96	81,53		82,34	132,71	779,92	99,00	110,34		130,91	106,71

Tabela 3. Zestawienie drewna pozyskanego w ubiegłym okresie poza etatem (tabela IXa)

Rok kalendarzowy	Użytki z wylesień na gruntach wyłączonych z produkcji		Uwagi
	pow. manipulacyjna [ha]	miąższość grubizny m3 netto	
1	2	3	4
Wykonanie za ubiegły okres według lat			
2018	0,4474	125,39	Przekazanie gruntu Gminie Wielka Nieszawka pod budowę ścieżki rowerowej na ulicy Ogrodowej
2019	0,0457	32,75	Przekazanie gruntu Zarządowi Dróg Wojewódzkich w Bydgoszczy pod budowę ścieżki rowerowej
2021	0,0800	25,60	Przekazanie gruntu gminie Wielka Nieszawka pod budowę ścieżki rowerowej
Razem	0,5700	183,74	

Rok kalendarzowy	Użytki z uprzętań zadrzewień z powierzchni nieleśnych		Uwagi
	miąższość grubizny m3 netto		
1	3		4
Wykonanie za ubiegły okres według lat			
2015	2,67		
2016	4,28		
2017	4,00		
2018	12,65		
Razem	23,60		

Zestawienie pozyskanego drewna w latach 2013 - 2022 wg kategorii cięć w Nadleśnictwie Cierpiszewo wraz z etatem powierzchniowym i masowym przedstawiono w tabeli nr 2 sporządzonej wg Instrukcji Urzędnika Lasu .

Ze względu na zaawansowany wiek, oraz brak potrzeb hodowlanych Nadleśnictwo Cierpiszewo zamierza odstąpić od wykonania zabiegu trzebieży późnej na wybranych pozycjach w drzewostanach sosnowych V, VI i starszych klas wieku na powierzchni 503,77 ha, zgodnie z poniższą listą:

Drzewostany Va klasy wieku:

Obręb Cierpiszewo: 11h -99

Obręb Zawiszyn: 120c -00, 143f -00, 146a -00, 122c -00, 14f -00, 34a -00, 35a-00, 39f -00, 52f -99, 6f -00, 6g -00, 7i -00, 8k -00, 8l -00, 77b -00, 77j -00, 78i -00, 219c -00

Łączna powierzchnia: 64,48 ha

Drzewostany Vb klasy wieku:

Obręb Cierpiszewo: 202a -00, 221a -00, 125g -00, 161d -99, 166f -98, 195c -00, 62h -00, 74j -98, 89gx -00, 89i -00, 89l -00, 91a -98, 23a -99, 23b -00, 23d -00, 25a -00, 29a -00, 59a -00,

Obręb Zawiszyn 132f -00, 136g -99, 167a -00, 30c -98, 4b -00, 41d -00, 59b -00, 59c -00, 60b, 61g, 68a -98, 87b -00, 104d -00, 104h -00, 223s -00, 75i -00, 92a -00, 129a -00, 129a -97,

Łączna powierzchnia: 205,96 ha

Drzewostany VI i starszych klas wieku:

Obręb Cierpiszewo: 116a -00, 116f -00, 209a -00, 106a -98, 129b -02, 129b -97, 160f -99, 161c -99, 193g -99, 134a -04, 166a -99, 74f -98, 75s -98, 76i -00, 89fx -02, 89fx -97, 89o 00, 89x -00, 91f -00, 98b -98, 76b -00, 76f -99, 91b -00, 17d -98, 25b -00, 52f -98, 60d -99, 60i -99, 66b -00,

Obręb Zawiszyn: 120g -99, 121d -98, 157h -99, 10d -99, 18g -98, 21c -99, 14h-98, 16g -99, 21a -99, 21b -00, 22o -00, 24c -00, 28A b -99, 30a -98, 41c -98, 43a -00, 120c -98, 175d 98, 175f -98, 177a -99, 177b -00, 177c -00, 198p -00, 206c -00, 219h -00, 90a -00, 90k -99

Łączna powierzchnia: 233,33 ha

Dodatkowo w celu ochrony siedlisk hydrogenicznych odstąpiono od wykoania trzebieży późnej w oddziale 74a -99 leśnictwa Nieszawka o powierzchni 1,41 ha.

2.1.1 Użytkowanie rębne

Wykonanie masowe etatu cięć użytków rębnych w bieżącym 10-leciu wyniesie 246076,62 m³ na planowane 290059 m³, to jest 84,84% wielkości określonej w planie UL. Wykonanie powierzchniowe wyniosło 1001,7,28 ha na planowane 1194,04 ha co stanowi 83,89 % wielkości określonej w planie UL. Niższe wykonanie etatu masowego i powierzchniowego użytków rębnych związane jest z opisanymi wyżej, szkodami od wiatru oraz wyższą od planowanej intensywnością cięć pielęgnacyjnych w użytkowaniu przedrębnym. Z uwagi na obowiązującą jeszcze w Nadleśnictwie Cierpiszewo w minionym okresie – kompensację użytków głównych, przekroczenie etatu masowego w użytkowaniu przedrębnym musiało być zrównoważone zmniejszeniem planowanych użytków rębnych.

2.1.2. Użytkowanie przedrębne

Powierzchnia wykonanych trzebieży w bieżącym 10 – leciu to 10520,74 ha przy planie wynoszącym 10524,8 ha (realizacja 99,96%). Różnica wynika ze zmian w stanie posiadania Nadleśnictwa Cierpiszewo. Etat miąższościowy w użytkowaniu przedrębnym został wykonany w 106,40 % tj. w ilości 288717,21 m³ na zaplanowane 271349 m³. Związane jest to z wyższym od zaplanowanego poborem masy z hektara w cięciach pielęgnacyjnych w analizowanym dziesięcioleciu (wykonano 29,84 m³/ha przy zaplanowanym poborze 25,38 m³/ha) oraz wykonaniem przedrębnych użytków przygodnych. Wykonanie użytków przygodnych w użytkowaniu przedrębnym wyniosło 35269,12 m³ (11,18 % użytków przedrębnych) i w dużej mierze wynikało z usuwania skutków zaistniałej klęski wiatrołomów z 2012 roku oraz niezbędnych cięć przy usuwaniu posuszu i powtarzających się szkodach od wiatru w latach 2016, 2017, 2020 i 2022.

Dane dotyczące użytkowania rębnego i przedrębnego na powierzchniach pokłeskowych przedstawia poniższa tabela 4.

Dane dotyczące zrębów sanitarnych prezentuje tabela nr 5.

Tabela 4. Użytkowanie na powierzchniach pokłeskowych

Rok kalendarzowy	Użytki – klęska										
	rębne				przedrębne						ogółem
	ha	m ³	przygodne m ³	razem m ³	czyszczenia		trzebieże ha	przygodne m ³	razem m ³		
					ha	m ³					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
wykonanie za ubiegły okres według lat											
2013	1,07	114,32	356,13	470,45	0	0	0	0	9050,62	9050,62	9521,07
2014	7,03	432,95	0	432,95	0	0	0	0	0	0	432,95
Razem	8,10	547,27	356,13	903,40	0	0	0	0	9050,62	9050,62	9954,02

Tabela 5. Wykaz zrębów sanitarnych

Rok kalendarzowy	Oddz. Pododdz.	Leśnictwo	pow. manipulacyjna [ha]	miąższość grubizny m3 netto	Uwagi
1	2	3	4	5	6
2013	76b	Jarki	0,56	78,03	Wiatrołomy
2013	88a	Jarki	0,51	36,29	Wiatrołomy
2014	52c	Grodzyna	0,51	29,71	Wiatrołomy
2014	52f	Grodzyna	0,67	34,50	Wiatrołomy
2014	56k	Grodzyna	1,33	0	Wiatrołomy
2014	57a	Grodzyna	0,71	2,26	Wiatrołomy
2014	58a	Grodzyna	0,30	0	Wiatrołomy
2014	73a	Grodzyna	2,01	43,87	Wiatrołomy
2014	74a	Grodzyna	0,40	150,12	Wiatrołomy
2014	74g	Grodzyna	0,21	121,11	Wiatrołomy
2014	87c	Grodzyna	0,89	47,64	Wiatrołomy
Razem			8,10	543,53	

2.2 Hodowla lasu

Nadleśnictwo wykonało plan odnowień zrębów zupełnych oraz halizn w 88,3 % .

Niższa od planowanej realizacja była spowodowana niepełnym wykonaniem cięć rębnych.

Na zaplanowane 0 ha dolesień luk wykonano 14,04 ha. Było to głównie spowodowane potrzebą odnowienia luk powstałych podczas huraganu w 2012 r., a także dolesienia fragmentów uszkodzonych przez owady (m.in. szkodników pierwotnych sosny, przypłaszczka granatka, kornika ostrozębnego) i inne czynniki biotyczne i abiotyczne.

Plan poprawek zrealizowano w 12,1 % planu dziesięcioletniego. Z 233,88 ha wykonano 28,28 ha. Wynika to zwłaszcza z przykładania dużej wagi do zwalczania trzcinnika oraz czeremchy podczas prac melioracyjnych przed założeniem uprawy, ale także ze stosowania skutecznych grodzień w miejscach, gdzie leśniczowie spodziewają się szkód od zwierzyny.

Powierzchniowy plan pielęgnacji gleby wykonano w 83,4 %, co w części jest związane z niższą od planowanej realizacją odnowień, a w efekcie mniejszą od planowanej powierzchnią upraw. Na powierzchnię pielęgnowania gleby w Nadleśnictwie Cierpiszewo największy wpływ mają: trzcinnik, odrosła czeremchy amerykańskiej i śmiałek (ten gatunek zwłaszcza na powierzchniach przygotowanych frezem).

Plan pielęgnowania upraw (CW) Nadleśnictwo zrealizowało w ilości 636,55ha tj. w 94,2 %. Główną czynnością w pracach związanych z CW w Nadleśnictwie Cierpiszewo jest usuwanie samosiewu brzoźowego. Plan pielęgnowania młodników (CP) Nadleśnictwo zrealizowało w ilości

1151,96 ha z zaplanowanych 1143,67 ha tj. w 100,7 %. Tabela 6. przedstawia zbiorcze zestawienie wykonanych prac z zakresu hodowli lasu za ubiegły okres oraz porównanie z planowanymi zadaniami (tabela X).

Uwidocznione w zrealizowanym planie UL halizny były wynikiem przejęcia gruntów. Wykaz odnowionych halizn w Nadleśnictwie Cierpiszewo przestawia tabela 5b.

Tabela 6. Zestawienie prac z hodowli lasu (tabela X)

Rok kalendarzowy	Odnowienia i zalesienia					poprawki i uzupełnienia	wprowadzanie podszytów	Pielęgnowanie			Melioracje
	otwarte		pod osłoną					gleby	upraw	młodników	agrotechniczne
	zręby, halizny, płazowiny	grunty nieleśne	przy rębniach złożonych	posadzenia	dolesienia luk						
powierzchnia [ha]											
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>	<i>8</i>	<i>9</i>	<i>10</i>	<i>11</i>	<i>12</i>
wykonanie za mijający okres wg lat											
2013	57,27		2,10			6,02		16,57	19,68	72,69	73,43
2014	81,83				1,39	0,90	3,00	6,00	11,35	81,75	123,37
2015	150,91		1,80	0,02	11,10	1,31	7,61	23,50	29,32	89,38	97,65
2016	120,43	1,35				1,62	4,66	121,46	77,04	119,70	83,25
2017	108,55		1,45		0,38	1,96	5,79	164,92	148,84	136,57	72,78
2018	96,94		1,58	1,00	0,57	1,62	5,35	154,44	116,34	126,36	72,94
2019	98,56		0,60			6,00	7,17	91,61	64,61	24,00	75,67
2020	83,55	0,26			0,33	7,05	13,70	98,23	56,03	78,02	64,92
2021	73,40				0,22	1,24		152,72	64,37	222,85	38,06
2022	93,05				0,05	2,96		163,53	92,57	200,64	49,65
Razem	964,49	1,61	7,53	1,02	14,04	28,28	47,28	929,39	636,55	1151,96	747,92
Zadania na lata 2013-2022	1092,22	0	20,34	0	12,74	233,88	47,28	1113,96	675,40	1143,67	1125,30
% wykonania	88,3	0	37,0	0	110,2	12,1	100,0	83,4	94,2	100,7	66,5

LATA	ODN-ZRB		ODN-ZŁOŻ		PODSADZENIA		DOLESIENIA		POPRAWKI		PODSZYTY		PIELEGNACJE		CW		CP		AGROT		
	Cierpizewo	Zawiszyn	Cierpizewo	Zawiszyn	Cierpizewo	Zawiszyn	Cierpizewo	Zawiszyn	Cierpizewo	Zawiszyn	Cierpizewo	Zawiszyn	Cierpizewo	Zawiszyn	Cierpizewo	Zawiszyn	Cierpizewo	Zawiszyn	Cierpizewo	Zawiszyn	
powierzchnia [ha]																					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11											
wykonanie za mijający okres wg lat																					
2013	24,86	32,41		2,1					1,89	4,13				5,67	10,9	17,65	2,03	25,9	46,79	11,26	62,17
2014	12,22	69,61					1,39	0,2	0,7	3			3,3	2,7	1,57	9,78	42,66	39,04	54,76	68,61	
2015	57,65	93,26		1,8		0,02	0,17	10,93	0,34	0,97	7,61		9,84	13,66	8,17	21,15	57,44	31,84	58,64	39,01	
2016	67,27	53,16						0,38	1,24	1,9	2,76		51,02	70,44	33,89	43,15	57,87	57,56	53,64	29,61	
2017	57,77	50,78		1,45			0,38	1,49	0,47	5,79			111,04	53,88	90,77	58,07	61,32	75,25	61,62	11,16	
2018	48,92	48,02		1,58	1		0,57	0,83	0,79		5,35		106,89	47,55	62,9	53,44	60,13	56,11	50,31	22,63	
2019	56,78	41,78		0,6				4,21	1,79		7,17		82,24	15,99	43,46	21,15	17,95	6,05	67,16	8,51	
2020	52,21	31,34					0,33	6,96	0,09	13,7			67,45	30,78	36,01	20,02	20,95	44,51	40,61	24,31	
2021	36,68	36,72					0,22	0,04	1,2				99,35	53,37	43,99	20,38	104,9	117,95	14,7	23,36	
2022	50,41	42,64							2,96				94,6	68,93	47,12	45,45	122,45	70,39	33,71	15,94	
Razem	464,77	499,72		7,53	1	0,02	0,5	13,49	16,3	14,3	32	15,28	631,4	368,2	385,53	294,62	571,57	545,49	446,41	305,31	
Plan	1121,00		20,34		0		12,74		233,88		47,28		1687,95		201,41		1143,67		747,92		
% wykonania	86,00		37,0				110,2		12,1		100		59		337		100,7		67		

Tabela 6a. Realizacja planu odnowienia halizn

Adres leśny			Pow. [ha]	Rok Wykonania	Pozostało do zrealizowania
	Grupa czynności	Pow.[ha]	wykonana		
12-26-2-10-229-j-00	ODN-HAL	0,91	0,91	2019	0,00
	suma	0,91	0,91		0,00

2.3 Ocena odnowień podokapowych oraz upraw i młodników po rębniach złożonych (Tabela XII)

Tabela 7. Ocena odnowień oraz upraw i młodników po rębniach złożonych (tabela XII)

Nadleśnictwo Cierpiszewo

Wyszczególnienie	Typ siedl. lasu (TSL)	Leśne siedlisko przyrodnicze (LSP)	Gatunek panujący młodego pokolenia	Powierzchnia manipulacyjna w ha	Przeciętny % pokrycia (zadrzewienie)	Przeciętna jakość hodowlana
1	2	3	4	5	6	7
KO	BMŚW		Db.b	8,05	41,6	12
	BMŚW		Jw	2,15	30,0	12
	BŚW		So	2,54	60,0	23
	LMŚW		Db	2,63	30,0	12
	LMŚW		Jw.	2,01	30,0	12
	LMW		Db	2,86	30,0	12
Razem				20,24	38,4	12
KDO	BMŚw		Db	3,89	20,0	22
Razem				3,89	20	22
Uprawy i młodniki po rębniach złożonych	BMŚw		So	20,37	100,0	12
	BŚw		So	2,46	30,0	12
	LMW		Db.s	2,66	30,0	12
Razem				25,49	85,9	12
Ogółem				49,62	61,4	12

3 Oceny wpływu wykonanych zabiegów gospodarczych na stan lasu

3.1 Wielkość zasobów drzewnych według najważniejszych gatunków drzew w obrębie

Według końcowych danych uzyskanych od Wykonawcy projektu PUL (opracowywanego na okres lat 2023 - 2032), ogólna powierzchnia leśna Nadleśnictwa Cierpiszewo wynosi 13421 tys. ha (wg stanu na dzień 01.01.2013 roku określono ją na 13416 tys. ha).

Według w/w danych zapas zasobów drzewnych wynosi ok. 3,194 mln m³ (powierzchnia leśna zalesiona i niezalesiona). Zapas ten jest o 507 tysięcy m³ większy od oszacowanego wg stanu na dzień 01.01.2013 roku. Równocześnie zasobność na powierzchni leśnej zalesionej jest o ok. 38 m³/ha większa od określonej na początku 2013 roku.

W dalszym ciągu rośnie średni wiek drzewostanów. Obecnie przeciętny wiek drzewostanów Nadleśnictwa Cierpiszewo plasuje się w IIIb podklasie wieku (wynosi 57 lat). Dane dotyczące zmian w zasobach drzewnych w ostatnim 10 – leciu zawiera Tabela XIII.

Tabela 8. Zmiany w zasobach drzewnych w ostatnim 10- leciu

Nadleśnictwo Cierpiszewo							
L.p.	Wyszczególnienie	Jed.	Stan na:				
			01.01. 1980	01.01. 1993	01.01. 2003	01.01. 2013	01.01. 2023
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Powierzchnia leśna zalesiona i niezalesiona	ha	13109	13190	13346	13416	13421
2.	Zasoby miąższości	tys. m ³	1724	1692	2111	2687	3194
3.	Przeciętna zasobność drzewostanów na 1 ha w podklasach wieku	m ³					
	IIa	m ³	62	63	72	108	127
	IIb	m ³	146	120	159	166	190
	IIIa	m ³	172	178	193	233	252
	IIIb	m ³	207	202	230	277	301
	IVa	m ³	224	192	248	293	336
	IVb	m ³	224	230	234	304	336
	Va	m ³	246	224	282	282	334
	Vb	m ³	236	240	278	322	322

	VI	m3	259	253	277	314	371
	VII i st.	m3	254	248	263	301	351
	KO	m3	-	189	125	221	345
	KDO	m3	-	-	-	-	338
	BP	m3	-	-	-	-	-
4.	Przeciętna zasobność na 1 ha (pow.leśnej zalesionej i niezalesionej)	m3	134	129	159	200	238
5.	Przeciętny wiek drzewostanów	lat	49	46	50	55	57
6.	Spodziewany bieżący przyrost roczny drzewostanów na 1 ha - tablicowy	m3	bd	5,15	5,12	5,75	6,71
7.	Spodziewany bieżący przyrost roczny drzewostanów na 1 ha - zredukowany	m3	bd	3,86	3,84	-	-
8.	Przeciętna miąższość użytków rębnych na 1 ha (za okres ubiegły)	m3	2,20,	1,99	1,49	1,51	-
9.	Przeciętna miąższość użytków przedrębnych na 1 ha (za okres ubiegły)	m3	1,15	1,84	1,28	2,02	-
10.	Uzyskany w ubiegłym okresie bieżący roczny przyrost drzewostanów na 1 ha	m3	-	-	-	7,63	-

3.2 Jakość upraw i młodników, zgodność z siedliskami leśnymi (Tabela XI)

Tabela 8. Jakość upraw i młodników według siedlisk leśnych (tabela XI)

Typ siedliskowy lasu(TSL)	Leśne siedlisko przyrodnicze (LSP)	Skład gatunkowy upraw i młodników do 10 lat									Uprawy przepadłe	Razem	
		zgodny ze składem pożądanym			częściowo zgodny ze składem pożądanym			niezgodny ze składem pożądanym					
		przy zadrzewieniu											
		1,0-0,9	0,8-0,7	0,6-0,5	1,0-0,9	0,8-0,7	0,6-0,5	1,0-0,9	0,8-0,7	0,6-0,5	0,4 i mniej		
powierzchnia - ha													
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
BŚw		836,92		3,44	3,20							843,56	
BMŚw		45,28										45,28	
Lw					1,27							1,27	
OI		3,02										3,02	
Ogółem		885,22		3,44	4,47							893,13	

Nadleśnictwo Cierpiszewo nie posiada upraw przepadłych, ani niezgodnych ze składem pożądanym. Aktualnie zainwentaryzowano 888,66 ha tj 99,5% upraw ze składem pożądanym oraz 4,47 ha tj 0,5 % upraw częściowo zgodnych ze składem pożądanym.

3.3 Stan zdrowotny i sanitarny lasu

Stan zdrowotny i sanitarny lasów Nadleśnictwa Cierpiszewo jest dobry, nie występują zagrożenia trwałości drzewostanów. W mijającym 10 - leciu niesprzyjające warunki pogodowe, szkody powstałe w wyniku silnych wiatrów, żery owadów w kolejnych latach spowodowały lokalnie obniżenie kondycji zdrowotnej drzew. Drzewostany sosnowe były podatne na zasiedlanie przez szkodniki wtórne takie, jak przyplaszczek granatek kornik ostrozębny czy żerdzianki. Nadleśnictwo Cierpiszewo znajduje się w obszarze silnego zagrożenia ze strony szkodników pierwotnych sosny w takim stopniu, że trudno na omawianym terenie wskazać pierwotne ogniska gradacyjne.

4 Rozmiar wykonanych prac zalesieniowych

W roku 2016 zostały zalesione role w oddziałach 182-ax-00, 182-w-00,182-z-00 w leśnictwie Chojnaty oraz w oddziale 192-g-00 w leśnictwie Jarki. Łącznie w 2016 roku zalesiono 1,35 ha. W roku 2018 zalesiono rolę w oddziale 182-bx-00, także w leśnictwie Chojnaty, powierzchnia zalesienia 0,26 ha. Zalesienie gruntów porolnych to w większości uznane odnowienia naturalne na gruntach rolnych.

5 Rozmiar szkód w lasach spowodowanych przez czynniki biotyczne, abiotyczne i antropogeniczne

5.1 Szkody powodowane przez zwierzynę w roku taksacji

Szkody powodowane przez zwierzynę występują we wszystkich leśnictwach. Presja zwierzyny jest największa w leśnictwach Jarki (w fazie uprawy) oraz Zielona (w fazie młodnika). Natomiast w fazie rozwojowej drzewostanu nie odnotowano uszkodzeń w 2022 roku. Dominują uszkodzenia o powierzchni szkód w przedziale 21–40%. Corocznie zabezpiecza się tam uprawy poprzez smarowanie wierzchołków repelentem, w planie na 2022 oraz 2023 rok przewidziano również zabezpieczenie chemiczne przed spałowaniem z wykorzystaniem repelentu. Pozostałe sposoby zabezpieczenia przed zwierzyną oraz wykonanie, zużycie w podziale na materiały, jak również wykorzystanie repelentów w poszczególnych leśnictwach na przykładzie 2021 roku przedstawione zostały w tabelach 11, 12 i 13. Od 3 lat na terenie Nadleśnictwa Cierpiszewo zauważalny jest systematyczny wzrost szkód od zwierzyny. Powód wydaje się być oczywisty – w

roku bieżącym wiosenna inwentaryzacja zwierząt wykazała istotny wzrost ilości zwierzyny płowej, a zwłaszcza jeleni.

Przy rzece Struga Zielona odnotowuje się aktywność bobrów. Rodzaje szkód według stadium rozwojowego drzewostanu przedstawiają tabele 9, 10.

Objaśnienie użytych skrótów: SPAŁOW – spalowanie (ponad 1/3 obwodu Św i Jd oraz 1/2 obwodu So), ZG OG ZŁ – zgryzanie, ogryzanie lub złamanie pędu głównego

Lp.	Leśnictwo	Stadium rozwojowe drzewostanu	Powierzchnia wydzielenia [ha]	Główny sprawca uszkodzeń	Dominujący rodzaj uszkodzeń	Powierzchnia szkód spowodowanych przez ssaki [ha]		
						21-40%	>40%	razem
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Zielona	UPR	1,16	Jeleń	SPAŁOW	0,40	-	0,40
2	Chojnaty	UPR	3,26	Jeleń	SPAŁOW	1,00	-	1,00
3	Grodzyna	UPR	13,63	Jeleń	SPAŁOW	0,96	-	0,96
4	Chorągiewka	UPR	2,47	Jeleń	ZG OG ZŁ	0,30	-	0,30
5	Nieszawka	UPR	1,92	Jeleń	ZG OG ZŁ	0,24	-	0,24
6	Zielona	UPR	3,96	Jeleń	ZG OG ZŁ	1,50	1,00	2,50
7	Chojnaty	UPR	12,97	Jeleń	ZG OG ZŁ	3,75	-	3,75
8	Grodzyna	UPR	5,47	Jeleń	ZG OG ZŁ	0,40	-	0,40
9	Jarki	UPR	16,09	Jeleń	ZG OG ZŁ	5,20	2,45	7,65
10	Chorągiewka	UPR	3,48	Sarna	ZG OG ZŁ	0,60	-	0,60
11	Osiek	UPR	1,85	Sarna	ZG OG ZŁ	0,15	-	0,15
Ogółem		-	66,26	-	-	14,50	3,45	17,95

Tabela 10. Szkody od zwierzyny w młodnikach

Objaśnienie użytych skrótów: SPAŁOW – spalowanie (ponad 1/3 obwodu Św i Jd oraz 1/2 obwodu So), ZG OG ZŁ – zgryzanie, ogryzanie lub złamanie pędu głównego

Lp.	Leśnictwo	Stadium rozwojowe drzewostanu	Powierzchnia wydzielenia [ha]	Główny sprawca uszkodzeń	Dominujący rodzaj uszkodzeń	Powierzchnia szkód spowodowanych przez ssaki [ha]		
						21-40%	>40%	razem
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Chorągiewka	MŁOD	28,16	JELEŃ	SPAŁOW	6,35	-	6,35
2	Niedźwiadki	MŁOD	3,04	JELEŃ	SPAŁOW	0,40	-	0,40
3	Zielona	MŁOD	12,26	JELEŃ	SPAŁOW	7,20	-	7,20
4	Chojnaty	MŁOD	16,51	JELEŃ	SPAŁOW	4,30	-	4,30
5	Grodzyna	MŁOD	33,21	JELEŃ	SPAŁOW	2,35	-	2,35

6	Jarki	MŁOD	3,10	JELEŃ	SPAŁOW	2,00	-	2,00
7	Osiek	MŁOD	5,26	JELEŃ	SPAŁOW	2,00	-	2,00
8	Zielona	MŁOD	3,21	ŁOŚ	ZG OG ZŁ	0,10	-	0,10
9	Grodzyna	MŁOD	13,50	ŁOŚ	ZG OG ZŁ	0,70	-	0,70
10	Nieszawka	MŁOD	5,93	ŁOŚ	SPAŁOW	0,90	-	0,90
Ogółem		-	124,18	-	-	26,30	-	26,30

Tabela 11. Sposoby zabezpieczania przed zwierzyną na przykładzie wykonania w 2021 roku

Sposób zabezpieczania przed zwierzyną	Wykonanie w 2021 roku
Grodzenie upraw, w tym:	76,50 HM
- siatka nowa	22,42 HM
- siatka rozbiórkowa	54,08 HM
Konserwacja ogrodzeń	-
- powierzchnia naprawianych grodzeń	37,32 HA
- przygotowanie słupków liściastych (grodzenie i konserwacja)	623,00 SZT
Demontaż ogrodzenia upraw	155,46 HM
Ochrona mechaniczna przed spałowaniem	-
- zabezpieczanie upraw przed zwierzyną fladry	0,60 KMTR
- zdejmowanie osłonek młodniki	71,00 TSZT
- zabezpieczanie młodników od spałowania rysakowanie	5,23 TSZT
Ochrona chemiczna przed zgryzaniem	-
- zabezpieczanie upraw przy użyciu repelentu	14,42 HA
Wykładanie drzew zgryzowych	2 980,00 SZT
Ochrona mechaniczna przed zgryzaniem	-
- zabezpieczanie upraw przed zwierzyną fladry	7,78 KMTR

Tabela 12. Wykorzystanie materiałów w celu zabezpieczenia upraw i młodników przed zwierzyną w 2021 roku

Sposób zabezpieczania przed zwierzyną - Materiał	Wykorzystanie w 2021 roku
Ochrona chemiczna przed zgryzaniem	-
- repelenty	280,00 KG
- taśmy do znakowania powierzchni, ostrzegawcze	100,00 M
Ochrona mechaniczna przed spałowaniem	-
- sznurek	600,00 KG
- taśmy do znakowania powierzchni, ostrzegawcze	200,00 M
- worki na śmieci	230,00 SZT
Ochrona mechaniczna przed zgryzaniem	-
- sznurek	8 130,00 KG
- taśmy do znakowania powierzchni, ostrzegawcze	3 160,00 M

Tabela 13. Wykorzystanie repelentów w celu ochrony chemicznej przed zgryzaniem w leśnictwach w 2021 roku

Leśnictwo	Ilość materiału [kg]
Chorągiewka	85
Niedźwiadki	5
Nieszawka	-
Zielona	60
Chojnaty	100

Grodzyna	-
Jarki	-
Osiek	30
Ogółem	280

5.2 Pożary

Nadleśnictwo Cierpiszewo, ze względu na znaczny udział siedlisk borowych z dominującym udziałem sosny pospolitej w składzie gatunkowym, bliskie sąsiedztwo dużego miasta oraz stosunkowo często występujące pożary, zakwalifikowane zostało do I kategorii zagrożenia pożarowego lasu. W ubiegłym okresie średnia ilość pożarów wynosiła 4,9 na rok przy średniej powierzchni pożaru wynoszącej 0,50 ha. Liczbę oraz łączną powierzchnie pożarów w poszczególnych latach przedstawia tabela nr 14.

Tabela 14. Ilość i powierzchnia pożarów w poszczególnych latach

Rok	Ilość	Powierzchnia [ha]
2013	6	0,28
2014	1	0,02
2015	3	0,45
2016	9	0,73
2017	1	0,02
2018	4	0,15
2019	10	1,15
2020	1	0,01
2021	7	1,50
2022	7	0,51
Razem	49	4,82

PRZYCZYNY POWSTAWANIA POŻARÓW (w %)

- 75,5 % nieznana
- 4,1 % wyład. atmosfer.
- 2,0 % wypadek
- 8,2 % podpalenie
- 10,2 % energia elektr.

Głównymi przyczynami pożarów był czynnik ludzki, a najwięcej pożarów powstało w wyniku nieznanymi przyczyn.

W ubiegłym okresie, w celu utrzymania dobrego stanu zabezpieczeń systemu ochrony przeciwpożarowej lasu, przeprowadzono remont dojazdów pożarowych nr nr 13 i 14 na terenie leśnictw Chojnaty, Grodzyna i Jarki. Drugi punkt PAD został utworzony w budynku izby edukacyjnej w 2014 roku, dostrzegalnia przeciwpożarowa w Dybowie została przebudowana w 2019 r, lekki samochód gaśniczy zakupiony również w 2019 roku.

5.3 Szkodliwe owady i grzyby patogeniczne oraz stosowane sposoby ograniczenia szkód

W minionych latach obserwowano zmienną liczebność szkodliwych owadów i grzybów a także innych czynników, w tym klimatycznych – szkody od silnych wiatrów. Decyzje o zwalczaniu owadów lub grzybów podejmowano w porozumieniu z ZOL oddział w Gdańsku oraz RDLP w Toruniu. Stosowano zróżnicowaną metodę zwalczania czynników patogenicznych od mechanicznego wrywania porażonych sadzonek na uprawach oraz wycinkę sanitarną w starszych drzewostanach pojedynczych drzew, a także chemiczne zabiegi ratownicze w przypadku masowego występowania szkodników pierwotnych sosny. W wyniku gradacji owadów wykonane zostały zabiegi agrolotniczego zwalczania szkodników na powierzchni 13142,76 ha. Powierzchnie zakwalifikowano w oparciu o dane na temat liczebności gąsienic żerujących w koronach drzew. Wykonane zabiegi ograniczenia liczebności szkodliwych owadów zamieszczono w tabeli nr 15. Występowanie szkodników pierwotnych sosny w poszczególnych latach przedstawia tabela 16.

Tabela 15. Zabiegi wielkoobszarowego zwalczania szkodników

Rok kalendarzowy	Szkodnik	pow. manipulacyjna [ha]	Wykorzystany środek	Rodzaj zabiegu	Uwagi
1	2	3	4		5
2017	Barczatka sosnowka	2312,11	Dimilin 480 SC	Agrolotniczy	
	Brudnica mniszka	4332,04	Dimilin 480 SC	Agrolotniczy	
2020	Opaślik sosnowiec	295,42	Dimilin 480 SC	Agrolotniczy	Doświadczenie IBL
2021	Brudnica mniszka	627,22	Dimilin 480 SC	Agrolotniczy	
	Opaślik sosnowiec	451,15	Dimilin 480 SC	Agrolotniczy	Doświadczenie IBL
2022	Brudnica mniszka	2012,86	Dimilin 480 SC	Agrolotniczy	
		2756,51	Foray 76B	Agrolotniczy	
	Opaślik sosnowiec	299,84	Mospilan 20 SP	Agrolotniczy	Doświadczenie IBL
		55,61	Mospilan 20 SP	Naziemny	Doświadczenie IBL
Razem		13142,76			

Tabela 16. Występowanie szkodników pierwotnych sosny

Rok	Występowanie szkodników pierwotnych sosny [ha]				
	Barczatka sosnowka	Brudnica mniszka	Poproch cetyniak	Strzygonia choinówka	Boreczniki
1	3	4	5	6	7
2013	0	0	0	0	0
2014	0	0	0	0	85,02
2015	0	283,25	0	0	406,48
2016	964,09	6134,87	0	26,99	79,18
2017	6533,94	13018,70	0	315,48	0
2018	0	0	0	27,29	0
2019	0	0	0	27,29	0
2020	0	0	0	0	0
2021	0	784,75	0	0	0
2022					
Ogółem	7498,03	20221,57	0	397,05	570,68

Poniższe tabele nr 17 i 18 przedstawiają występowanie ważniejszych gatunków szkodliwych owadów oraz grzybów w analizowanych latach.

Tabela 17. Wykaz szkód powodowanych przez ważniejsze owady

Rok	Występowanie szkód powodowanych przez ważniejsze owady [ha]									
	Brudnica mniszka	Barczatka sosnowka	Boreczniki	Strzygonia choinówka	Zwójki	Cetyńce	Opaślik sosnowiec	Przypłaszczek granatek	Szeliniak sosnowiec	Kornik ostrozębny
1	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2013	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2014	0	0	85,02	0	0	980,52	0	709,01	117,79	0
2015	283,25	0	406,48	0	0	720,35	0,02	680,18	178,63	0
2016	6134,87	964,09	79,18	26,99	0	719,39	0	579,66	189,43	0,50
2017	13018,70	6533,94	0	315,48	0	692,55	479,46	813,39	177,47	0
2018	0	0	0	27,29	1,86	564,87	824,51	539,30	26,14	0
2019	0	0	0	27,99	36,68	677,81	323,76	691,06	0	15,65
2020	0	0	0	0	37,02	207,35	1258,23	810,14	10,27	28,78
2021	784,75	0	0	0	17,82	282,72	876,22	668,08	0	0
2022										
Ogółem	20221,57	7498,03	570,68	397,05	93,38	4845,56	3762,20	5490,82	699,73	44,93

Tabela 18. Wykaz szkód powodowanych przez ważniejsze grzyby patogeniczne

Rok	Występowanie szkód powodowanych przez ważniejsze grzyby patogeniczne [ha]							
	Jemiola na sośnie	Huba sosny	Huba korzeni	Zamieranie jesionu	Zamieranie pędów sosny	Opieńkowa zgnilizna korzeni	Zamieranie olszy	Osutki sosny
1	3	4	5	6	7	8	9	10
2013	0	0	0	0	0	1,94	0	0
2014	0	0	1,87	0,25	0,80	7,69	0	6,62
2015	0	0	0	0,25	0	10,94	0	0
2016	0	0	0	0,25	0,58	5,94	0	3,24
2017	0	0	0	0	0	0	0	28,80
2018	26,46	0	5,08	0	0,50	0	0	33,94
2019	29,80	0	0	0	8,16	5,00	0	0,64
2020	121,77	0	0	0	0	5,00	0	0,14
2021	176,36	0	9,45	0	0,45	7,05	0	24,78
2022								
Ogółem	354,39	0	16,40	0,75	10,49	43,56	0	98,16

5.4 Zanieczyszczenia środowiska

Pomimo bliskiego sąsiedztwa dużego miasta, na terenie Nadleśnictwa Cierpiszewo nie zidentyfikowano istotnego zagrożenia ze strony emisji pyłów i gazów przemysłowych.

Istotnym problemem, z zakresu zanieczyszczenia środowiska, obserwowanym na terenie Nadleśnictwa jest problem zaśmiecania terenów leśnych. Szczególne natężenie tego zjawiska można zaobserwować na gruntach w sąsiedztwie dróg publicznych, w miejscach o istotnym znaczeniu turystyczno–rekreacyjnym, a także na miejscach postoju pojazdów.

Poważnym problemem jest wywożenie do lasu odpadów niebezpiecznych. Generuje to po stronie nadleśnictwa spore koszty związane z wykonaniem specjalistycznych analiz i utylizacją.

5.5 Czynniki klimatyczne

Średnia temperatura najchłodniejszego miesiąca - stycznia wynosi 0,33 °C, średnia temperatura najcieplejszego miesiąca - lipca wynosi 19,40 °C. Analiza temperaturowa przeprowadzona była w latach 2017-2022. Lasy Nadleśnictwa Cierpiszewo znajdują się w strefie suszy. Średnia roczna suma opadów wynosi 489,92 mm. Jednostkowo notuje się szkody spowodowane gradem, przymrozkami oraz wysokimi temperaturami. W tym regionie przeważają wiatry słabe (2,6 m/s) oraz umiarkowane (5-10 m/s). W latach 2012, 2016, 2017, 2020, 2022 wystąpiły wiatry huraganowe, które uszkodziły drzewostany na masę 20 tys m³.

6 Podstawowe wyniki zakresu użytkowania ubocznego oraz gospodarki łowieckiej

6.1 Pozyskanie choinek

Nadleśnictwo Cierpiszewo posiada plantacje choinkowe i corocznie prowadzi sprzedaż choinek przed Świętami Bożego Narodzenia. Ze względu na duże zainteresowanie to zawsze bardzo intensywny czas w pracy nadleśnictwa. Tabela nr 19 pokazuje, że zainteresowanie choinkami z terenu naszego nadleśnictwa jest zmienne.

Tabela 19. Wykaz sprzedanych ilości choinek

Pozyskanie choinek na sprzedaż [szt.]	
Rok	Liczba [szt.]
1	2
2013	420
2014	540
2015	676
2016	1006
2017	1210
2018	997
2019	1350
2020	654
2021	664
2022	-
Ogółem	7517

6.2 Gospodarka łowiecka na terenie Nadleśnictwa Cierpiszewo

Gospodarka łowiecka na terenie zarządzanym przez Nadleśnictwo Cierpiszewo prowadzona jest przez pięć Kół Łowieckich. Dane na ten temat prezentuje tabela nr 20.

Nadleśnictwo Cierpiszewo jest częścią Bydgoskiego Rejonu Hodowlanego. Od 01.04.2007 obowiązywał Wieloletni Łowiecki Plan Hodowlany na lata 2008- 2017, a od 01.04.2017 r. obowiązuje Wieloletni Łowiecki Plan Hodowlany na lata 2017-2027.

Tabela 20. Wykaz kół łowieckich na terenie Nadleśnictwa Cierpiszewo

Wykaz kół łowieckich na terenie Nadleśnictwa Cierpiszewo		
Lp.	Koło łowieckie	Zarząd okręgowy PZł
1.	Koło łowieckie "TUR" w Toruniu	ZO PZł Toruń
2.	Koło łowieckie nr 49 "PIAST"	ZO PZł Bydgoszcz
3.	Koło łowieckie nr 250 "MIŚ"	ZO PZł Bydgoszcz
4.	Koło łowieckie nr 139 "RYBOŁÓW"	ZO PZł Bydgoszcz
5.	Koło łowieckie nr 151 "FALA" przy Polskim Radiu i Telewizji	ZO PZł Bydgoszcz
6.	Koło łowieckie nr 12 "Dzik"	ZO PZł Bydgoszcz

Docelowe zagęszczenie zwierzyny grubej (tabela 21) dla Nadleśnictwa Cierpiszewo przyjęte w powyższym planie przedstawiają się następująco:

Jeleń szlachetny – 20 szt./1000 ha pow. leśnej

Sarna – 22 szt./1000 ha pow. obwodu

Dzik – 6 szt./1000 ha pow. obwodu - docelowe zagęszczenie dzików obecnie wynosi 1 szt./1000 ha w związku z przepisami dotyczącymi zwalczania Afrykańskiego Pomoru Świń (ASF).

Tabela 21. Docelowe zagęszczenie zwierzyny grubej dla Nadleśnictwa Cierpiszewo

Stan docelowy w 2027 r.									
Lp.	Obwód	Pow [ha]	w tym lasy [ha]	Jeleń		Sarna		Dzik	
				szt/1000	szt.	szt/1000	szt.	szt/1000	szt.
1	151	8071,00	7409,00	20	145	17	139	9	70
2	166	8030,00	6089,00	20	115	19	143	7	57
3	168	4232,00	818,00	20	16	30	121	2	8
Razem		20333,00	14316,00		276		403		135

Inwentaryzacje zwierzyny wykonują dzierżawcy obwodów łowieckich z udziałem miejscowych leśniczych. Inwentaryzacja zatwierdzana jest przez Nadleśniczego i stanowi podstawę do planowania łowieckiego. Wyniki inwentaryzacji zwierzyny oraz plan i wykonanie pozyskania zwierzyny grubej w latach 2013-2022 przedstawia tabela nr 22.

Nadleśnictwo Cierpiszewo od 10 lat wykonuje systematycznie (co 2 m-ce, przez 2 tygodnie) obserwacje zwierzyny w celu ustalenia struktury płci i przyrostu zrealizowanego oraz zimą kilka liczeń po ponowach w celu ustalenia liczebności poszczególnych gatunków. Wyniki tych obserwacji są konsultowane z kołami łowieckimi podczas corocznej inwentaryzacji zwierząt i uwzględniane w planach pozyskania.

Roczne plany łowieckie opracowują Koła Łowieckie w oparciu o inwentaryzację zwierzyny, założenia wieloletniego planu łowieckiego oraz potrzeby hodowlane zwierzyny. Plan

te, po zaopiniowaniu przez miejscowych wójtów i uzgodnieniu z Zarządem Okręgowym Polskiego Związku Łowieckiego zatwierdzone są przez Nadleśniczego. Realizację planów pozyskania zwierzyny w latach trwania operatu przedstawia tabela nr 22

Tabela 22. Wyniki inwentaryzacji zwierzyny w latach 2013-2022.

Stany inwentaryzacyjne zwierzyny										
Rok	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Jeleń	305	303	308	309	262	262	251	282	261	347
Sarna	381	383	408	432	429	389	370	370	396	414
Dzik	108	127	185	213	233	113	57	40	25	27

Tabela 23. Realizacja planów pozyskania zwierzyny w latach 2013-2022.

Realizacja planów pozyskania zwierzyny				
Sezon / gatunek		Jeleń	Sarna	Dzik
2012/13	Plan	110	25	52
	Wyk.	101	24	45
2013/14	Plan	127	53	90
	Wyk.	117	53	68
2014/15	Plan	128	80	190
	Wyk.	120	72	137
2015/16	Plan	140	90	221
	Wyk.	117	83	163
2016/17	Plan	99	112	284
	Wyk.	85	103	141
2017/18	Plan	90	63	185
	Wyk.	78	58	162
2018/19	Plan	70	32	104
	Wyk.	62	31	103
2019/20	Plan	81	34	60
	Wyk.	71	34	105
2020/21	Plan	64	73	81
	Wyk.	63	61	92
2021/22	Plan	91	69	84

	Wyk.	85	88	80
Średnie z lat	Plan	100	631	1351
	Wyk.	899	607	1096
% wykonania		89,90	96,20	81,13

Analiza danych dotyczących inwentaryzacji na spadek liczebności dzików związany z intensywniejszymi odstrzałami związanymi z ASF. Wilki zamieszkały nasze lasy i przynajmniej jedna watacha żyje tutaj na stałe. Pomimo ich presji liczebność zwierzyny płowej zaczyna wzrastać. Zwrócić też trzeba uwagę na wzrost ilości łosi bytujących na terenie Nadleśnictwa Cierpiszewo do – jak szacujemy – ok. 50 szt. Wiele z nich przyszło na świat na tym terenie. Niestety często są przyczyną kolizji drogowych, w których same giną.

7 Ocena realizacji programu ochrony przyrody oraz wykonania zadań wynikających z planów ochrony dla obiektów, dla których takie plany zostały zatwierdzone

7.1 Obszary Chronionego Krajobrazu

Na terenie Nadleśnictwa Cierpiszewo znajdują się dwa obszary chronionego krajobrazu.

7.1.1 Obszar Chronionego Krajobrazu Wydmowy na południe od Torunia

Obszar ten położony jest na południowo zachodnim krańcu powiatu toruńskiego. Ponad 99,8% powierzchni obszaru znajduje się na terenie gminy Wielka Nieszawka, pozostała część na terenie miasta Toruń. Pod względem geograficznym cały obszar położony jest w południowej części szerokiego rozszerzenia pradoliny Wisły zwanego Kotliną Toruńsko – Bydgoską. Charakteryzuje się występowaniem potężnego kompleksu wydm śródlądowych na terasach pradoliny Wisły. Obszar prawie w całości pokryty jest lasami i wrzosowiskami (99,4%) Powierzchnia obszaru na terenie Nadleśnictwa Cierpiszewo wynosi 6255,60 ha.

Dla tego obszaru obowiązują ustalenia, zgodne z zapisami uchwały Nr VI/119/19 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 31 maja 2019 r.

7.1.2 Obszar Chronionego Krajobrazu Wydm Kotliny Toruńsko-Bydgoskiej – część wschodnia i zachodnia

Obszar ten położony jest w większości w granicach najwyższej terasy Pradoliny Wisły, na terenie gmin: Białe Błota, Nowa Wieś Wielka, Solec Kujawski, Gniewkowo, Rojewo raz na terenie miasta Bydgoszcz. Charakteryzuje się występowaniem zwartych kompleksów borów świeżych i częściowo suchych z sosną zwyczajną jako gatunkiem panującym. Powierzchnia obszaru na terenie Nadleśnictwa Cierpiszewo wynosi 4248,38 ha.

Dla tego obszaru obowiązują ustalenia, zgodne z zapisami uchwały Nr IX/181/19 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 6 września 2019 r.

7.2 Obszary Natura 2000

Część gruntów znajdujących się w zarządzie Nadleśnictwa Cierpiszewo znajduje się, łącznie 3 obszarach Natura 2000.

7.2.1 Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków Dolina Dolnej Wisły

Obszar ten został wyznaczony w 2004 roku, na łącznej powierzchni 33559,04 ha. Na terenie Nadleśnictwa Cierpiszewo obszar obejmuje łącznie 62,13 ha gruntu zlokalizowanego na terenie leśnictw Nieszawka i Grodzyna w głównej mierze stanowiącego drzewostany.

Dla obszaru ustanowiono plan zadań ochronnych zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy z dnia 31 marca 2015 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Dolnej Wisły PLB040003 (Dz. Urz. Woj. Kuj.-Pom. poz. 1184)

7.2.2 Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Dybowska Dolina Wisły

Obszar ten został wyznaczony w 2009 roku, na łącznej powierzchni 1392,02 ha. Na terenie Nadleśnictwa Cierpiszewo obszar obejmuje łącznie 101,85 ha gruntu zlokalizowanego na terenie leśnictw Nieszawka i Grodzyna, w głównej mierze stanowiącego drzewostany

Dla obszaru ustanowiono planu zadań ochronnych Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy z dnia 10 marca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu

zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dybowska Dolina Wisły PLH040011 (Dz. Urz. Woj. Kuj.-Pom. poz. 812)

7.2.3 Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Leniec w Chorągiewce

Obszar ten został wyznaczony w 2014 roku, na łącznej powierzchni 12,09 ha. Na terenie Nadleśnictwa Cierpiszewo obszar obejmuje łącznie 12,09 ha gruntu zlokalizowanego na terenie leśnictwa Chorągiewka, w głównej mierze stanowiącego drzewostan.

Dla obszaru ustanowiono plan zadań ochronnych Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy z dnia 13 grudnia 2016 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Leniec w Chorągiewce PLH040044 (Dz. Urz. Woj. Kuj.-Pom. poz. 4818)

7.3 Pomniki przyrody

Zgodnie z ustawą o ochronie przyrody, pomnikami przyrody są pojedyncze twory przyrody ożywionej i nieożywionej lub ich skupienia o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów.

W Nadleśnictwie Cierpiszewo obecnie znajduje się 9 pomników przyrody (tabela 21), głównie są to drzewa (5). Pomnikami przyrody są też grupy drzew (4). Tabela

24. Wykaz pomników przyrody w Nadleśnictwie Cierpiszewo

Lp	Pomnik (rodzaj)	Nazwa własna	nr rejestru	ilość	gatunek	Gmina i Powiat	Adres leśny
1	Grupa drzew	-	318	4	1 szt. - Dąb szypułkowy 3 szt. - Modrzew europejski	Wielka Nieszawka, Toruński	12-26-1-05-43-f
2	Grupa drzew	-	319	5	1 szt. - Topola biała 2 szt. - Dąb szypułkowy 2 szt. - Lipa drobnolistna	Wielka Nieszawka, Toruński	12-26-1-05-1-a
3	Drzewo	-	478	1	Sosna zwyczajna	Wielka Nieszawka Toruński	12-26-1-04-149-c
4	Drzewo	Krzywy dąb	616	1	Dąb szypułkowy	Solec Kujawski Bydgoski	12-26-2-06-159-h

5	Drzewo	-	617	1	Dąb szypułkowy	Solec Kujawski Bydgoski	12-26-2-06-161-d
6	Drzewo	-	618	1	Dąb szypułkowy	Solec Kujawski Bydgoski	12-26-2-06-161-h
7	Drzewo	-	619	1	Dąb szypułkowy	Solec Kujawski Bydgoski	12-26-2-06-182-o
8	Drzewo	-	620	1	Dąb szypułkowy	Solec Kujawski Bydgoski	12-26-2-10-198-j
9	Grupa drzew	-	621	4	2 szt. – Dąb szypułkowy 2 szt. – Modrzew europejski	Solec Kujawski Bydgoski	12-26-2-08-147-j

7.6 Użytki ekologiczne

Zgodnie z ustawą o ochronie przyrody – użytkami ekologicznymi są zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej, naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne oczka wodne, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, płaty nieużytkowanej roślinności, starorzecza, wychodnie skalne, skarpy, kamieńce, siedliska przyrodnicze oraz stanowiska rzadkich lub chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów, ich ostoje oraz miejsca rozmnażania lub miejsca sezonowego przebywania. Obecnie na terenie Nadleśnictwa Cierpiszewo znajdują się 34 użytki ekologiczne (tabela 25).

Tabela 25. Wykaz użytków ekologicznych w Nadleśnictwie Cierpiszewo

Lp	Położenie		Powierzchnia [ha]	Opis obiektu
	Oddział Pododdział	Gmina, Leśnictwo		
1.	110a	Wielka Nieszawka Chorańgiewka	1,20	Użytek ekologiczny – nieużytek
2.	30b	Wielka Nieszawka Nieszawka	0,40	Użytek ekologiczny – nieużytek
3.	30r	Wielka Nieszawka Nieszawka	1,00	Użytek ekologiczny – nieużytek
4.	11a	Solec Kujawski Grodzyna	1,39	Użytek ekologiczny – grunt orny
5.	11f	Solec Kujawski Grodzyna	0,06	Użytek ekologiczny – nieużytek

6.	11r	Solec Kujawski Grodzyna	0,06	Użytek ekologiczny – nieużytek
7.	22a	Solec Kujawski Grodzyna	0,99	Użytek ekologiczny – pastwisko
8.	23c	Solec Kujawski Grodzyna	0,06	Użytek ekologiczny – grunt orny
9.	23g	Solec Kujawski Grodzyna	0,03	Użytek ekologiczny – nieużytek
10.	148d	Solec Kujawski Jarki	2,14	Użytek ekologiczny – pastwisko
11.	189ox	Rojewo Jarki	0,16	Użytek ekologiczny – grunty zadrzewione i zakrzewione
12.	190b	Rojewo Jarki	0,18	Użytek ekologiczny – nieużytek
13.	190c	Rojewo jarki	0,20	Użytek ekologiczny – nieużytek
14.	200c	Rojewo Jarki	0,07	Użytek ekologiczny – nieużytek
15.	200p	Rojewo Jarki	0,06	Użytek ekologiczny – nieużytek
16.	201j	Rojewo Jarki	0,08	Użytek ekologiczny – grunty zadrzewione i zakrzewione
17.	201k	Rojewo Jarki	0,09	Użytek ekologiczny – pastwisko
18.	201r 201s	Rojewo Jarki	0,46 0,88	Użytek ekologiczny – nieużytek
19.	201t 201w	Rojewo Jarki	0,91 0,27	Użytek ekologiczny – nieużytek

20.	201x	Rojewo Jarki	0,05	Użytek ekologiczny – nieużytek
21.	201y	Rojewo Jarki	0,56	Użytek ekologiczny – nieużytek
22.	201bx	Rojewo Jarki	0,20	Użytek ekologiczny – grunty zadrzewione i zakrzewione
23.	202f	Rojewo Jarki	0,03	Użytek ekologiczny – nieużytek
24.	202i	Rojewo Jarki	0,38	Użytek ekologiczny – nieużytek
25.	203h	Rojewo Jarki	0,29	Użytek ekologiczny – nieużytek
26.	203k	Rojewo Jarki	0,37	Użytek ekologiczny – nieużytek
27.	204f	Rojewo Jarki	0,07	Użytek ekologiczny – grunty zadrzewione i zakrzewione
28.	204g	Rojewo Jarki	0,03	Użytek ekologiczny – grunt orny
29.	212h	Rojewo Jarki	1,97	Użytek ekologiczny – nieużytek
30.	212o	Rojewo Jarki	0,13	Użytek ekologiczny – nieużytek
31.	180a	Solec Kujawski Osiek	10,47	Użytek ekologiczny – łąka
32.	180g	Solec Kujawski Osiek	0,34	Użytek ekologiczny – nieużytek

33.	180h	Solec Kujawski Osiek	0,56	Użytek ekologiczny – nieużytek
34.	180k	Solec Kujawski Osiek	0,18	Użytek ekologiczny – łąka

Powierzchnia razem[ha]		26,32
-----------------------------------	--	--------------

7.7 Strefy ochrony ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania

Obecnie na terenie Nadleśnictwa Cierpiszewo znajduje się 5 stref ochrony.

- 1 strefa Włochatki zwyczajnej (*Aegolius funereus*)
- 4 strefy Bielika (*Haliaeetus albicilla*)

7.8 Siedliska przyrodnicze

W latach 2006 – 2008 na terenie całych Lasów Państwowych przeprowadzona została inwentaryzacja przyrodnicza siedlisk na podstawie dyrektyw programu Natura 2000. W ramach tej inwentaryzacji na gruntach znajdujących się w zarządzie Nadleśnictwa Cierpiszewo wykazano leśne siedliska przyrodnicze na łącznej powierzchni 119,07 ha.

Obecnie powierzchnia siedlisk przyrodniczych w Nadleśnictwie Cierpiszewo wynosi 94,64 ha. Należy tutaj podkreślić, że w trakcie prac nad programem ochrony przyrody granice siedlisk Natura 2000, w miarę możliwości skorygowano do aktualnej sytuacji urzędniowej. Podana powierzchnia siedlisk Natura 2000 w tabeli nr 26 jest powierzchnią geometryczną.

Tabela 26. Wykaz siedlisk Natura 2000 w Nadleśnictwie Cierpiszewo

Kod siedliska	Nazwa siedliska	Powierzchnia (ha)	
		Stan na rok 2013	Stan na rok 2022
4030	Suche wrzosowiska	2,52	0,00

6510	Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie	16,62	13,92
9170	Grąd środkowo-europejski i subkontynentalny	13,37	31,96
91I0	Ciepłolubne dąbrowy	4,32	0,00
91E0a	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe	44,73	31,95
91F0	Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe	1,32	1,32
91T0	Śródładowy bór chrobotkowy	36,19	15,58
	Suma:	119,07	94,64

8. Stan infrastruktury leśnej

8.1 Gospodarka nieruchomościami

W omawianym okresie (2013 - 2022) Nadleśnictwo Cierpiszewo dokonało sprzedaży 3 zbędnych lokali mieszkalnych.

Tabela nr 27. Aktualny stan infrastruktury mieszkaniowej przedstawia się następująco:

Lp.	Rodzaj lokali	Liczba	Uwagi
1.	Mieszkanie leśniczego	8	7 szt. w budynkach jednorodzinnych 1 szt. w budynku 2-rodzinnym
2.	Nadleśniczówka mieszkanie nadleśniczego	0	
3.	lokale niezbędne	1	Usytuowany w budynku mieszkalnym 2-rodzinnym
4.	Budynki zbędne	4	
Liczba budynków/ lokali mieszkalnych łącznie		12/13	

8.2 Działalność inwestycyjno-remontowa

Inwestycje i remonty w lokalach niezbędnych oraz kancelariach.

Tabela nr 28. Prowadzona w analizowanych latach działalność inwestycyjno-remontowa:

Lp.	Nazwa osady	Rodzaj budynku	Opis	Rok inwestycji
1.	Leśniczówka Nieszawka	Mieszkalny	Budowa wodociągu	2019
2.	Leśniczówka Zielona	Mieszkalny	Budowa wodociągu	2018
3.	Leśniczówka Jarki	Mieszkalny	Budowa	2018
4.	Leśniczówka Osiek	Mieszkalny	Modernizacja mieszkania wraz wymianą kotła co oraz modernizacja kancelarii leśnictwa polegająca na zwiększeniu powierzchni użytkowej poprzez wydzielenie nowych pomieszczeń z części mieszkalnej	2021

Inwestycje i remonty pozostała infrastruktura:

- Przebudowa dróg w celu naprawy zdewastowanych fragmentami nawierzchni oraz dostosowanie przekroju geometrycznego korpusu drogi do wymagań dla dróg pożarowych określonych w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 22 marca 2006 r.
 - w 2013 roku droga pożarowa nr 6 na odcinku 3262 mb.
 - w 2013 roku droga pożarowa nr 14 na odcinku 5205 mb.
 - w 2013 roku część drogi pożarowej nr 10 na odcinku 2893 mb.
 - w 2014 roku część drogi pożarowej nr 15 na odcinku 120 mb.
 - w 2014 roku część drogi pożarowej nr 12 na odcinku 230 mb.
 - w 2016 roku część drogi pożarowej nr 13 na odcinku 995 mb.
 - w 2017 roku część drogi pożarowej nr 13 kolejny odcinek o długości 960 mb.
 - w 2019 roku część drogi pożarowej nr 13 kolejny odcinek o długości 1360 mb.
 - w 2021 roku część drogi pożarowej nr 13 kolejny odcinek o długości 1450 mb.
- Modernizacja dostrzegalni p.poż. w Dybowie polegająca na dociepleniu stropodachu i wykonaniu bariery zabezpieczającej, daszku ocieniającego okna kabiny obserwatora, wymiana stolarki okiennej wraz z parapetami, remont pomieszczenia kabiny (remont ścian wewnętrznych pomieszczenia kabiny, remont sufitu w kabinie, ułożenie posadzki ceramicznej w kabinie obserwatora), wymiana luksferów i okien doświetlających na klatce schodowej wieży, wykonanie wentylacji wewnątrz klatki schodowej wieży, wykonanie i montaż tarasu zewnętrznego na wysokości ok. 30,0m o konstrukcji stalowej; remont wnętrza klatki schodowej; Wykonanie adaptacji (dostosowania) piętra wieży murowanej dla potrzeb wykonania pomieszczenia toalety (WC), instalacja klimatyzacji wewnątrz kabiny dostrzegalni ppoż., remont instalacji zasilającej i oświetleniowej wieży, wykonanie instalacji wideofonu i elektro zaczepu w drzwiach wejściowych.
Pozostałe prace remontowe: zbiornik bezodpływowy o poj. 5000 dm³, instalacja wody użytkowej (zbiornik wewnątrz wieży), instalacja kanalizacyjna, wykonanie zabudowy meblowej wewnątrz kabiny obserwatora
- Modernizacja budynku biurowego wraz z częścią gospodarczą w 2017 roku polegająca między innymi na dobudowie pomieszczeń na parterze oraz wymianie instalacji elektrycznej, telefonicznej, komputerowej, alarmowej, wod.kan i klimatyzacyjnej, wstawienie kilku okien, ułożenie płytek na podłogach i ścianach, ułożenie paneli podłogowych, malowanie ścian i sufitów.

Wymiana tradycyjnego oświetlenia placu przy siedzibie nadleśnictwa na oświetlenie LED

4. Obiekty turystyczne – miejsca postojów urządzono:
 - A) Leśnictwo Niedźwiadki w oddz. 106 b w roku 2013
 - B) Leśnictwo Jarki w oddz. 106 a w roku 2014
 - C) Leśnictwo Chojnaty oddz. 165 b w roku 2015
 - D) Remont wiaty z grillem przy przepławce w Leśnictwie Nieszawka (m. Dybowo)
 - E) Remont kolejnej wiaty z grillem przy osadzie w Leśnictwie Nieszawka
5. Budynek z izbą edukacyjną – wybudowany w 2014 roku, murowany, dociplony, o pow. zabudowy 215,7 m², powierzchni użytkowej 229,67, kubaturze 1245,0 m³
6. Remont wyposażenia pompowni przy szkółce leśnej w Osieku z wymianą pomp, założeniem filtrów. Zmechanizowanie deszczowni na szkółce przez założenie elektrozaworów oraz sterowania elektronicznego, a także wymiana nitek deszczowni wraz z osprzętem na kwaterze III.

Nadleśnictwo Cierpiszewo na bieżąco realizuje remonty osad, dróg leśnych oraz innych urządzeń technicznych.

Ponadto Nadleśnictwo Cierpiszewo zakupiło m.in.:

- samochód do celów p.poż. na podwoziu FORD
- zestawy komputerowe na stanowiska leśniczego
- rejestratory z drukarkami do obsługi Leśnika +”
- na szkółkę leśną – naorywacz taśm, wyciskacz Egedal, opielacz uniwersalny, opryskiwacz Krukowiak
- mały rozdrabniacz do gałęzi
- urządzenie termowizyjne PULSAR
- zestaw do wideokonferencji
- agregaty prądotwórcze do leśniczówek

- agregat do awaryjnego zasilania siedziby nadleśnictwa

Plany utrzymania i rozbudowy infrastruktury leśnej

9.1 Gospodarka nieruchomościami

Nadleśnictwo na podstawie Zarządzenia nr 53 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 30 lipca 2018 r. (zn. spr. OB.160.1.2018) opracowało „Program Gospodarowania Zasobami Lokalowymi Nadleśnictwa Cierpiszewo na lata 2022-2035”.

Trwają prace przygotowawcze mające na celu wprowadzenie niezbędnych zmian. Jedną z kluczowych to nowy podział terenu na leśnictwa, o zgodę na który nadleśnictwo pisemnie wystąpiło do jednostki nadrzędnej. O ile nowy proponowany podział zostanie zaakceptowany, powstaną kolejne 2 leśnictwa. Wówczas obecny stan lokalowy, w wersji tradycyjnej, zostanie zmieniony. Odwołując się do przesłanych prezentacji, ze spotkania naczelników infrastruktury w Łagowie w 2020 r., zmienimy dotychczasowy model i rozważymy budowę nowej kancelarii w sąsiedztwie leśniczówki Chojnaty zgodnie z obowiązującymi standardami - koszt ok. 250,0 tys. zł. oraz przystosujemy na kancelarię leśnictwa części budynku gospodarczego przy biurowcu nadleśnictwa – koszt 150 tys. zł. Istniejące kancelarie leśnictwa pozostaną w leśniczówkach. Pięć kancelarii nie spełnia wymogów określonych w zarządzeniu nr 79 z dnia 3.11.2015 r. Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych. W czterech przypadkach dostosowanie będzie polegało na zagospodarowaniu na kancelarię pokoi przylegających do kancelarii obecnych. Istniejące kancelarie zostaną przebudowane na poczekalnie, z których wydzielone zostaną łazienki. W piątym przypadku, z uwagi na odmienny, od typowych na tym terenie leśniczówek, projekt budynku, kancelaria z przyległymi pomieszczeniami zostanie dobudowana do istniejącej leśniczówki. Prace dostosowawcze przeprowadzone zostaną systematycznie w kolejnych latach. Zabieg ten pozwoli, poza dostosowaniem pomieszczeń biurowych do obecnych standardów, na zmniejszenie do obecnych norm powierzchni mieszkalnej leśniczówek. W pierwszej kolejności modernizacja nastąpi w leśniczówkach Chojnaty i Niedźwiadki, ponieważ nadleśnictwo posiada gotowe projekty, a modernizacje zostały ujęte w planach inwestycyjnych. To w przypadku Chojnat kancelaria zostanie dobudowana do leśniczówki.

9.2 Działalność inwestycyjno–remontowa

Inwestycje i remonty w lokalach niezbędnych oraz kancelariach planowane w latach 2023- 2032

Tabela nr 29. Inwestycje i remonty w lokalach niezbędnych oraz kancelariach planowane w latach 2023-2032

Lp.	Nr inwentarza	Nazwa	Plany inwestycyjne i remontowe
1.	110-00402	Leśniczówka Chorągiewka z gajówką	Przebudowa części ogrodzenia, założenie pompy ciepła do ciepłej wody użytkowej w dwóch mieszkaniach
2.	110-00060	Leśniczówka Niedźwiadki	Przebudowa kancelarii, przebudowa i remont mieszkania wraz z wymianą kotła co, przebudowa ogrodzenia
3.	110-00017	Leśniczówka Nieszawka	Przebudowa kancelarii, zagospodarowanie poddasza celem powiększenia powierzchni mieszkalnej, przebudowa ogrodzenia
4	110-00060	Leśniczówka Zielona	Przebudowa kancelarii, zagospodarowanie poddasza celem powiększenia powierzchni mieszkalnej, wymiana kotła co, przebudowa ogrodzenia
5	110-00025	Leśniczówka Chojnaty	Przebudowa kancelarii oraz remont części mieszkalnej, przebudowa ogrodzenia
6	110-00069	Leśniczówka Grodzyna	Przebudowa kancelarii, zagospodarowanie poddasza celem powiększenia powierzchni mieszkalnej wraz z dociepleniem obiektu, przebudowa ogrodzenia
7	110-01244	Leśniczówka Jarki	Przebudowa ogrodzenia
8	110-00024	Leśniczówka Osiek	Przebudowa części ogrodzenia

Ponadto w latach 2023-2032 nadleśnictwo zamierza dokończyć budowę dojazdu pożarowego nr 13 i wybudować dojazd pożarowy nr 9, a także wybudować nowy zbiornik retencyjno-ppoż. przy Strudze Zielonej w leśnictwie Zielona, a także wykonać nową ścieżkę edukacyjną z wieżą widokową przy skarpie wiślanej w Dybowie w leśnictwie Nieszawka oraz wiatę edukacyjną przy

siedzibie nadleśnictwa. Również przy siedzibie nadleśnictwa zamierzamy przebudować parkingi wraz z ciągami komunikacyjnymi. Na szkółce leśnej w leśnictwie Osiek zamierzamy zastąpić stary, niefunkcjonalny, ciasny budynek biurowo-gospodarczym nowym, a także dokończyć modernizację nitek deszczowni na kwaterach I, II, IV i zainstalować monitoring wizyjny.

W opracowaniu uczestniczyli:

Jacek Mazanowski

Zatwierdził:

Martyna Jerka

Zofia Falkowska

Anna Bartosz-Sroka

Andżelika Mądra

Dominik Gierszewski

Adrian Smoleń

Daniel Kruczkowski

Bogdan Falkowski